

[A. C. D. Petersen.]

om Hjemmemarkedets Forsyning heller ikke nyt. Det er et gammelt konservativt Krav, som har vist sig at være et Krav, der kommer frem igen, hver Gang Landet økonomisk er i Nød, og derfor maa Tiden nu være inde til i højere Grad end før at skænke denne Afsætning af Landbrugets Varer paa Hjemmemarkedet den Opmærksomhed, den fortjener. En Omlægning af en Del af Eksportvareproduktionen til en Vareproduktion, som kan afsættes herhjemme, en Aflastning af Eksporten af Landbrugsvare med de Varemængder, som de 250 Mill. Kr. omfatter, vil betyde en saadan Nedsættelse af Eksportmængden uden at nedsætte Landbrugets Produktionskapacitet og vil maaske fuldt saa meget skabe Udnyttelse af Landbrugets Produktionsapparat.

Og en Afsætning af Varer paa det mest nærliggende Marked af alle vil betyde en saadan Aflastning af vor Eksport af Landbrugsvare, at Udlandet ikke, saaledes som for Øjeblikket, vil spejde efter et Virkemiddel til at hindre vore Varer i at komme over deres Grænser; det vil tværtimod vende Forholdet om, saaledes at Udlandet vil spejde efter at faa de Varer fra Danmark, som er nødvendige. Og først naar dette er Tilfældet, først naar det er Udlandet, som spejder efter Varerne og siger: Kan I ikke sende flere Varer, først saa kan der faas saadanne Priser for disse Varer, at det danske Landbrug kan blive økonomisk og ikke som i Øjeblikket uøkonomisk. Men hvis man vil naa dette, tror jeg ikke, man kommer udenom de Foranstaltninger, vi fra konservativ Side gentagende har taget til Orde for. Og, som sagt, de Forhold, jeg har fremholdt, hvor disse Principper er bragt i Anvendelse, har netop vist, at paa disse, om end smaa og afgrænsede, Omraader har de bragt den Rentabilitet indenfor Erhvervsgrænene, som var tilsigtet.

Det er disse Betragtninger, som jeg gerne har villet fremsætte paa nærværende Tidspunkt, og som jeg ikke nærer Tvivl om før eller senere vil slaa igennem. Spørgsmaalet er da for mig, og det skal jeg slutte med — det er for øvrigt det, jeg har sluttet med hver Gang, jeg har været inde paa disse Betragtninger —, ikke, om Danmark skal bruge disse beskyttende Foranstaltninger for sit Erhvervsliv og af Hensyn til Arbejdsløshedens Aflastning, men Spørgsmaalet er alene: Hvor meget er dette Land og denne Befolkning parat til at betale, førend de tager disse Foranstaltninger i Brug? Spørgsmaalet er: Hvor dybt nedsunket i økono-

misk Elendighed skal man være, hvor stærkt tør man vove at trække paa sine Reserver, før man yder den Beskyttelse, som er nødvendig for det danske Hovederhvervs Rentabilitet, dels gennem Ejendomsskatternes Nedsættelse, dels gennem en Omlægning af Produktionen for Hjemmemarkedets Tarv til Aflastning af Eksportvareproduktionen, en Beskyttelse, som ogsaa kan skabe Muligheder for at faa de danske Arbejdere til at producere de Varer, vi bruger i Danmark, i Stedet for at hente dem i Udlandet, og saaledes at de danske Arbejdere kan opbevare den Løn, vi i Øjeblikket betaler Udlandets Arbejdere? Dette tror jeg ikke, man kommer udenom, og det er derfor, jeg har ønsket ved denne Lejlighed, selv om jeg ved, at jeg har trukket store Veksler paa den højtærede Formands Taalmodighed, at fremhæve disse Forhold, som det er min sikre Tro, at vi før eller senere bliver tvunget til at tage i Betragtning.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Rahbek har Ordet for en kort Bemærkning.

Rahbek: Det er rigtigt, at Kartoffelfabrikken i Brande er kommet i Gang, og det er ogsaa rigtigt, at det betyder ikke saa ganske lidt netop for den Egn derude, at Fabrikken er kommet i Gang. Derimod er det ikke rigtigt, at det, som det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen nu for nylig vilde give det Udseende af, er Toldforanstaltninger, der har sat Fabrikken i Gang. Paa det Tidspunkt, da disse Toldforanstaltninger blev vedtaget herinde paa Rigsdagen, var Fabrikken i Brande i fuld Gang. Kartofflerne var tegnet, og det hele var, som sagt, i fuld Gang, ikke paa Grundlag af forventet Toldforhøjelse, men paa Grundlag af en Overenskomst med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, som havde forpligtet sig til uanset Verdensmarkedets Priser at overtage Fabrikkens Produktion til en Pris, som vilde betyde, at Fabrikken kunde love sine Leverandører en Pris af ca. 3 Kr. pr. Tønde leverede Kartoffler.

Det er kun denne faktiske Oplysning, jeg ønsker at give ved denne Lejlighed, for at man ikke skal tro, det er Toldforhøjelsen, der har haft dette Resultat.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen har Ordet for en kort Bemærkning.

A. C. D. Petersen: Det ærede Medlem, som nu talte, vilde konstatere, at Kartoffelfabrikken i Brande ogsaa kunde være